

18 de juliol de 2014

El Servei Jesuïta a Migrants entrega a la Defensora del Poble un informe sobre la situació a Nador i Melilla

- En ell alerten que la política de control migratòria a la Frontera Sud hispano-marroquina incompleix la legalitat i ens situa en una línia vermella moralment inacceptable.
- Mostren la seva preocupació per l'increment de persones en trànsit a Marroc i les seves duríssimes condicions de vida.
- Demanen que es garanteixi la identificació i protecció de refugiats i altres persones vulnerables.
- Insisteixen que cal buscar solucions a llarg termini i respectar els drets de les persones migrants.

Una comissió del Servei Jesuïta a Migrants-Espanya (SJM-E) va visitar ahir la Defensora del Poble, Soledad Becerril, i li va entregar l'informe "*Vides a la Frontera Sud: Migrants forçosos i refugiats al Marroc i accés a territori espanyol*" basat en dos viatges que membres del SJM-Espanya i del Servei Jesuïta a Refugiats-Europa (SJR-E) han realitzat a la zona fronterera entre Marroc i Espanya, concretament a Nador i Melilla, acompanyats per la Delegació Diocesana de Migracions de Tànger (a Nador).

Representant al SJM-Espanya van assistir a la trobada amb la Defensora del Poble, el seu director Miguel González i l'advocada Cristina Manzanedo. Els va acompanyar el P. José Luis Pinilla S.J., director del Secretariat per a les Migracions de la Conferència Episcopal Espanyola.

Condicions de vida de les persones "en trànsit" al Marroc

L'informe presentat alerta de l'"**increment de persones "encallades" al Marroc durant un llarg període de temps**, que pot prolongar-se fins a un any o dos. El text assenyalava que "aquesta situació ha creat també dinàmiques complicades, tant per als migrants com per a la població local que els acull, en una situació en la que **Marroc deixa de ser un país de trànsit, per a convertir-se en un lloc de llarga estada**".

Després del seu viatge, els membres del SJM-Espanya i JRS-Europa diuen sentir-se "**impactats**" per les "**duríssimes condicions de vida de la població migrant i refugiada en trànsit o bloquejada al Marroc com a efecte de les polítiques espanyoles i europees de control migratori**" i assenyalen que "les adversitats i els riscos als quals s'enfronten estranyament es tenen en compte a l'hora de dissenyar polítiques que els afecten directament".

Especialment dures són les condicions de vida als assentaments de Nador, el Bosc Gurugú i les muntanyes de Selouane, on els migrants s'instal·len mentre intenten reunir diners o buscar una nova oportunitat per a saltar la tanca. L'informe relata els problemes alimentaris i sanitaris, la vulnerabilitat de les víctimes de les xarxes de tràfic de dones i l'assetjament de les forces auxiliars marroquines.

Tot i les reformes migratòries aprovades pel Marroc, persisteix una política de seguretat basada en la repressió de qualsevol intent de sortida irregular. "Els migrants detinguts en el

seu intent de passar a Ceuta o Melilla ja no són abandonats al desert ni se'ls expulsa a Algèria per Uxda, però se'ls allunya de la frontera conduint-los a Rabat, on se'ls deixa lliures, habitualment a l'estació d'autobusos, però sense recursos ni assistència", desbordant a les organitzacions humanitàries i generant tensions entre les comunitats locals d'immigrants i els nousvinguts.

Sobreocupació del CETI de Melilla

En el seu pas per Melilla, el SJM-Espanya va visitar el Centre d'Estància Temporal d'Immigrants (CETI) i agraeix al seu director la possibilitat de la visita i "la transparència amb què ens va informar". Es van formar una idea de la **sobreocupació** del centre: **si el març hi havia 1.200 persones acollides en un centre amb capacitat per a 480, el mes de juliol ja n'hi havia unes 1.600**, entre elles 415 menors que, si no són traslladats a la península, hauran de ser escolaritzats a Melilla.

En el seu informe valoren que "el CETI manca de la infraestructura, instal·lacions i equipament mínims per a la població que acull. **És evident la situació de saturació i amuntegament. Ens resulta incompreensible per què el Ministeri de l'Interior no trasllada a persones a la península per a alleugerir la situació del CETI**, almenys aquelles persones necessitades de protecció".

Però destaquen com a positiu que "tot i la sobreocupació i les deficiències percebudes, les associacions locals descriuen l'estança al CETI com a bona". Els migrants reben mantes, menjar i atenció mèdica, i poden circular lliurement per la ciutat durant el dia. A més, a les ONG espanyoles se'ls permet proveir diversos serveis.

Més enllà del CETI, assenyalen també la preocupació per l'augment del nombre dels **menors no acompanyats a Melilla**.

Control Fronterer

Després del seu viatge, el SJM-Espanya i el SJR-Europa valoren que **el nostre sistema fronterer "està violant la normativa espanyola, europea i internacional vigent."** A més, **"les pràctiques que s'estan duent a terme per part dels cossos de seguretat espanyols i marroquins posen en greu perill la vida i la integritat física de les persones que intenten accedir a la Unió Europea.** Aquestes vulneracions afecten tant a persones que intenten accedir a la Unió fugint de la pobresa i cercant un futur, com aquelles necessitades de protecció internacional per diversos motius".

Segons les conclusions de l'informe "el control migratori no pot exercir-se a qualsevol cost, és evident que hi ha d'haver unes línies vermelles, uns límits que assenyalen el què és moralment inacceptable. **La situació actual a la Frontera Sud hispano-marroquina ens situa en aquestes línies vermelles moralment inacceptables.** I, per tant, el SJM-Espanya expressa el seu rebuig a les anomenades "expulsions en calent" i del "concepte *operatiu de frontera*".

EL SJM i el SJR han estat testimonis del perill que comporta avui el salt de la tanca, i que és una de les vies que genera més preocupació entre les organitzacions humanitàries, ja que està causant greus lesions a les persones que intenten portar-lo a terme. En el seu informe descriuen com la Delegació Diocesana de Migracions de Tànger dedica grans esforços a l'ajut als ferits en l'intent de saltar la tanca, portant-los a l'hospital amb ferides al crani, lesions a la columna vertebral, ossos fracturats i, durant els tràgics successos de la platja de Tarajal (Ceuta) el 6 de febrer de 2014, "ulls desencaixats perduts per l'impacte de les pilotes de goma".

Sobre aquests successos, el SJM-Espanya ja va presentar una queixa al Defensor del Poble el passat 9 d'abril de 2014 per les expulsions col·lectives i sumàries amb les quals Espanya està retornant al Marroc les persones que creuen la tanca o entren per mar a Ceuta i Melilla. I amb data 24 d'abril de 2014, JRS-Europa, SJM-Espanya i altres organitzacions de la societat espanyola han sol·licitat a la Comissió Europea que investigui en profunditat els fets mencionats i, si procedeix, obri un procediment d'infracció contra Espanya.

Tot i això, l'informe constata com "**la gent segueix arriscant les seves vides, tot i coneixent els riscos i costos del viatge fins a Marroc, de creuar el mar i les tanques cap a Europa i l'elevat nombre de persones que perden la seva vida intentant-ho**". La migració els compensa davant la impossibilitat de tirar endavant la seva família en el país d'origen, per la falta de futur allà o per la impossibilitat de retorn pels conflictes que hi existeixen.

Demanen buscar solucions a llarg termini i respectar els drets de les persones migrants. La responsabilitat ha de recaure en la comunitat internacional i no s'ha de jugar a transferir responsabilitats a països concrets segons la seva ubicació geogràfica en les rutes migratòries.

Durant la visita en la que es va entregar aquest informe a la Defensora del Poble es va parlar també de la situació similar que existeix a Ceuta i se li va fer arribar de part del Secretariat de la Comissió Episcopal de Migracions diversos informes al respecte.

Ampliació d'informació:

- Document "Vidas en la Frontera Sur: Migrantes forzosos y refugiados en Marruecos y acceso a territorio español" [[descargar pdf](#)]
- Entrevista al director del SJM-E, Miguel González en Magis Radio: [[àudio entrevista](#)]